

# Brno küldöttei ismerkedtek Szeged dolgozóival

Számos megállapodás született a két város közti tapasztalatai cseréje

A brnoi dolgozók városunkban tartózkodó küldöttei kedden este Szeged vezetőivel látogatást tettek a szovjet városparancsnokságon és meleg, elvtársi, baráti beszélgetést folytattak ott. A szovjet városparancsnokság a vendégeknek bemutatta a „Nyugtalan ifjúság” című szovjet filmet. A brnoi dolgozók küldöttsége szerdán a várossal, Szeged dolgozóival ismerkedett. Brzousek Florián elvtárs, a brnoi Sverma J. nagyüzem pártbizottságának titkára vezetésével négytagú csoport mindjárt a kora reggeli órákban felkereste a Szegedi Néplap szerkesztőségét, itt a szerkesztőbizottság tagjaival, a szerkesztőség munkatársaival baráti, elvtársi beszélgetést folytatott.

Tomacsek Jaromir író, a brnoi városi tanács tagja több társával eközben az Újszegedi Kender-Lenszöví Váralatot kereste fel, ahol ugyan csak szívélyes eszmecsere került sor az üzem vezetői és dolgozói, s a brnoi vendégek között. Az újszegedi üzem vezetői és a brnoi látogatók megbeszéltek, hogy Szegedről küldöttség keresi fel az egyik brnoi hasonló textilüzemet, ahol a műszaki szakemberek és a szakszervezeti vezetők tanulmányozzák a munka menetét.

## HÓFÉHÉR KÖPENYBEN A SZALÁMIGYÁRBAN

Dél előtt tíz órakor a brnoi küldöttség a Szegedi Szalámigyárban tett látogatást. A brnoiak az üzem által rendelkezésükre bocsátott hóféhér köpenyben először végig-

nézték a gyártás, a szalámi készítésének folyamatát. Utána szívélyes, hangulatos üzszejövetelre került sor. Itt Haska Vilmos elvtárs, Brno v. b.-elnökhelyettese, meleg szavakkal üdvözölte az üzem dolgozóit és egyben Brno város nagy húspari üzemének diszkótésbe foglalt írásos üzenetét adta át a világhírű szegedi üzem dolgozóinak.

Futó István elvtárs, a munkástanács elnöke köszöntötte meg a brnoi húspari dolgozókat üdvözlését és kijelentette, tolmácsolja ezt a baráti együttérzést az üzem összes dolgozóinak.

## MEGHÍVÁS A BRNOI VÁSÁRRA

E megbeszélésen Haska Vilmos brnoi v. b.-elnökhelyettes meghívta a szalámigyárt, vegyen részt a világhírű brnoi ipari vásáron. A jelenlevők megállapodtak abban, hogy a brnoi és szegedi húspari üzem kapcsolatba lép egymással és a baráti együttműködés, elvtársi tapasztalatcsere céljára kölcsönös látogatásokat szerveznek. Brzousek Florián elvtárs a brnoi nagyüzem harcos üdvözlését tolmácsolta a Szalámigyár kommunis-táinak, dolgozóinak. Pesti Géza elvtárs, az MSZMP üzemi alapszervezete intéző bizottságának elnöke meghatottan mondott köszönetet a csehszlovák elvtársak segítségéért, a magyar dolgozók iránt tanúsított barátságáért. A vendégeket megajándékozták.

»SZMRT PAPRICE!«

Ez után a brnoiak a Paprikafeldolgozót keresték fel. A

küldötteknek ideutaztakor Budapestén már alkalmuk volt „kitapasztalni” a magyar fűszeres ételeket, és ahogy az őket szállító autóbussz a Szövetkezeti útra ért, és a betonszáritókban lévő tömötelen paprikafűzért megpillantották, kórusban így kiáltottak fel: „Szmr paprice!”, azaz: „Halál a paprikára!”.

Volt is prűskölés, ahogy a termelési folyamattal megismerkedve a paprikaőrleést végignézték. Megrökönyödésük annál nagyobb volt, amikor az üzem kalauzoló vezetői kijelentették, hogy itt pillanatilag csak édespaprika őrlése folyik.

## ELVTÁRSI LÁTOGATÁS

A brnoi küldöttek az üzem látogatása során számos dolgozóval elbeszélgettek, s az egyes dolgozóknak tolmácsolták a csehszlovák dolgozók üdvözlését. Akár a Szalámigyárban, itt is filmfelvételeket készítettek. A látogatás végén ismét baráti találkozóra került sor a küldöttség és az üzem vezetői között. A brnoiak emléklül egy-egy kis csomag paprikát kaptak.

Délután három órakor Brzousek elvtárs és több vezető az MSZMP szegedi intéző bizottságát látogatta meg. A küldöttség többi tagja eközben a városi tanács vezetőivel folytatott megbeszéléseket. Itt megállapodás jött létre az egészségügyi szakemberek, a tanács egészségügyi osztályának egyes dolgozói között kölcsönös látogatásra, tapasztalatcsere.

## Feljegyzések

### a szegedi ellenforradalom napjaiból

II.

Akkor, abban a túlhevített légkörben szektáznak minősítették volna nagyon sokan ezt a megjegyzést, ha hallják. Pedig lényegében jogos volt, hiszen a munkásosztály hatalmának feltétele csendült ki belőle. Azoknak is adjon a nép állama ösztöndíjat, akik a Szovjetuniót rágalmaazzák, és attól a szovjet hadseregtől félték a magyar szabadságot és függetlenséget, amely mindkettővel megajándékozta népünket? Mert nem kell ahhoz különösebb marxista éleslátás, csak egy kis szocialista öntudat, csak egy kevéske józan ész, hogy belássuk: A Szovjetunió léte tette lehetővé, hogy hazánkban és a többi népi demokratikus államban is megszabadulhassunk a dolgozó osztályok a kapitalista kizsákmányolótól, az imperialista elnyomótól és megkezdhetők a szocialista államépítések. Ha a Szovjetunió nincs, akkor ma nincsenek szabad országok, nem épülhetne a szocializmus sem Romániában, sem Jugoszláviában, sem Magyarországon. Ha a szovjet-hadsereg nem takarítja ki a Duna-Tisza tájáról a fasista szemetet, akkor ma nem-hogy ösztöndíjat nem kapnának az egyetemisták, hanem a numerus clausus antisemita elve mellett a munkás- és parasztfiatalok tanulási szabadsága is egyenlő lenne a nullával.

De ebben a MEFESZ-gyűlekezeten nem lehetett ilyen megdönthetetlen igazságokkal sem érvelni. Nem lehetett, mert a legutóbbiabb és leggyűlöletesebb eszméi áramlat, a nacionalizmus és a sovínizmus, mintha számúzte volna még a legjobb szándékú diákok koponyájából is az értelmet: gegőztek, versenyt ordítottak felelősen és meggyőződés nélkül.

Végül a sajtó képviselőit vették elő: — A helyi lap pedig ne hazudozzon tovább, hanem a sajtószabadság nevében hívjen és ösztönöz számoljon be holnap erről a történelmi eseményről.

— Halljuk a sajtót! Halljuk a rádiót! Nyilatkozzanak! — kiabáltak mindenfelől.

A jelenlévő újságíróknak volt némi fogalmuk a sajtószabadságról, és nagyon jól tudták, hogy annak egésze alatt nem lehet fórumot adni olyan nézeteknek, amelyek lényegében kimerítik a népi államhatalom elleni támadás kritériumát. Főleg Szilveszter, a Délmagyarország munkatársa és a rádió szegedi tudósítója azonban — nyilván hízelt a hiúságának, hogy itt is nagy jelentőséget tulajdonítanak a sajtónak — meglepette a kalapját, s főleg a taps közben pózolva jelentette be a publikumnak: — A Magyar Rádió!

Megígérte, hogy az itt elhangzottakról pontosan tudósítja majd a rádiót, csak másnap mindenki figyelje a híreket, ne-

hogy azt mondják őrá, hogy nem tett eleget ígéretének. (Mintha egyedül Főreg Szilveszternek múlt volna, hogy a rádió beolvassa-e az általa felküldött tudósítást.)

Másnap a Délmagyarországban azonban csak egy nyúlfarknyi és semmitmondó kommunike jelent meg a gyűlésről. Amint várható is volt, ez nagy felháborulást váltott ki az ellenforradalmi berkekben. Küldöttségek jelentek meg a szerkesztőségben. Gúnyos megjegyzéseket tettek, gyáva kucakoknak és egyéb alantos férgnek titulálták a munkatársakat, és rendszerint azal távoztak:

— Majd lesz gondunk erre a szenny-lapra.

S hogy mennyire nem ültek ölbe tett kézzel, azt szemléltetően mutatták a következő napok eseményei.

Október 19-én délután újabb gyűlést verbuváltak össze az Ady téri épületben, ahol az orvosegyetem hallgatói bajlódtak a »politikamentes« MEFESZ-alapszabályával és követeléseik csokorba szedésével. Már-már oda lyukadtak ki, hogy tanulás nélkül is meg lehet szerezni a diplomát, csak erősen össze kell fogni az egyetemi hallgatóknak. Egyik-másik — egyáltalán nem kommunista — professzor sokszor már nem bírta tovább hallgatni, hogy ezt is el kell törölni, meg azt is, és tiltakozott:

— Nem oda Buda! Hogyan, milyen orvosok akarnak önök lenni tanulás nélkül?

Mivel ezek a diákok is tudták, hogy este hét órakor kezdődik ugyanazon a helyen a DISZ városi bizottsága által meghirdetett József Attila Kör első vitája, közülük a legmárkásabb sovínisták ottmaradtak az előadóteremben és újabb hangulatkeltésre köszörltek torkukat. Természetesen sok jószándékú egyetemista is ottmaradt, pusztá kíváncsiságból.

Hanem a József Attila Kör vitáján már láthatóan és megfoghatóan jelentkezett egy-két olyan személy, akiről már a vak is láthatta, hogy a reakció exponense. Hogy mégsem csípték őket fülön, ez az az alapszabály, hogy a volt Magyar Dolgozók Pártja szegedi bizottságában fejtélenség uralkodott. A város vezetői megzavarták az események, nem látták, mi készül a szocialista demokráziának kifejlesztésének jelszava mögött. A város vezetői kommunis-tái sem értették szót egymással, felülről vártak valamilyen utasításra, jöllehet ilyesmiről — mint utóbb kiderült — szó sem lehetett a központban lévő frakcióharcok miatt. A szegedi ellenforradalmárok tehát nyugodtan halászhattak a zavarosban, gyalázhatták a pártot, a szocializmust, a rendőrséget — a hajuk szála sem görbült bele,

(Folytatjuk)

NAGY ISTVÁN

## Megjelent a lakásbérletről szóló rendelet végrehajtási utasítása

A hivatalos lap csütörtöki száma közli a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány rendeletét a lakásbérletről szóló 35/1956. (IX. 30.) M. T. számú rendelet végrehajtásáról.

A rendelet bevezetőben általános rendelkezéseket tartalmaz, majd részletesen foglalkozik a bérleti jogviszonytal. Ezután ismerteti a társadalmi tulajdonban álló házban levő lakásra vonatkozó rendelkezéseket. Pontosan meghatározza, hogyan keletkezhet bérleti jogviszony, hogyan kell kiutalni a szolgálati lakást, mi az eljárás a lakáscsere esetén. Meghatározza a rendelet a jogos lakásigény mértékét is. Kimondja például, hogy

minden családot, amely kettőnél nem több személyből áll, és minden olyan személyt, aki egyedül él, egy-egy lakószoba illet meg.

Ha a család kettőnél több személyből áll, minden további 2 személynek egy lakószoba jár. Ha a család páratlan számú tagú, akkor a páratlan számú családtag után is jár további egy lakószoba. Lényeges rendelkezés: a munkakörűknél fogva magasabb szellemi munkáival foglalkozók részére indokolt esetben külön szoba juttatható. A rendelet részletesen előírja, kik jogosultak külön szobára (például bírák és ügyészek, akadémikusok, a tudományok doktori és kandidátusi, egyetemi és főiskolai tanárok, docensek, művészek, írók, újságírók, mérnökök, jelentős találmányokat, újításokat kidolgozó fizikai dolgozók stb.).

A bérbeadó, valamint a bérlo jogait és kötelezségeit is rögzíti a rendelet. Egyebek között kimondja például, hogy

a bérbeadó — a bérleti jogviszony létrejöttétől — a lakást, valamint annak tartozékait és felszereléseit használható állapotban, letartásztartó köteles átadni a bérlonek.

A bérbeadó köteles gondoskodni arról, hogy az épü-

let és a bérlo közös használatára szolgáló helyiségek állandóan tiszták legyenek. A kapualjat, a lépcsőházat, a folyosókat, továbbá az ingatlan előtti járdát a bérbeadó köteles tisztán tartani. Azokban a házakban, ahol nincs házfelügyelő, az említt munkákat a bérlo elvállalhatja, de ebben az esetben a lakbért 20 százalékkal kell csökkenteni. Az épület kapualját, a lépcsőházat és a folyosókat a bérbeadó naponta köteles felsepertetni és locsoltatni, és legalább hetenkint egyszer lemosatni.

Az ingatlan előtti járdát a bérbeadó naponta köteles felsepertetni és locsoltatni.

A bérbeadó gondoskodik arról is, hogy a központi berendezések állandóan üzemeljenek legyenek, köteles kijavíttatni a falon belül keletkezett hibákat,

kievéve, ha azokat a bérlo gondatlansága okozta. A bérlo köteles kötelesek a lakást, annak tartozékait és felszereléseit karbantartani, javíttatni, valamint a falon kívül keletkezett hibáknak a kijavításáról gondoskodni. Ha a bérlo, vagy a vele együtt lakó személyek az épületet, illetve a lakást — annak tartozékait, vagy felszereléseit — szándékosan, vagy gondatlanságból rongálják, akkor köteles a kijavításról is gondoskodni.

A végrehajtási utasítás szabályozza a bérleti jogviszony megszűnését is. Felsorolja azokat a lehetőségeket, amikor a bérbeadó felmondással élhet. Ilyen ok például: ha a bérlo a lakbért, vagy a lakbérrel azonos díjat nem fizeti meg és a fizetési kötelezettségének felszólítás ellenére sem tesz eleget.

Ugyancsak fel lehet mondani annak a bérlonek, aki a berendezési tárgyakat, vagy az épület állagát rongálja, vagy a szocialista együttélés szabályaival el-

lentés, botrányos, túrlételem magatartást tanúsít.

Pontosan meghatározza a rendelkezés azt is, hogy a bérlo halála esetén házastársa, egyenesági rokona, örökbe fogadott, nevelt, vagy mostohagyermek folytathatja a bérleti jogviszonyt, ha a bérlo halálakor a lakásban lakott.

A továbbiakban részletesen szabályozza a társbérleti jogviszonyt, a bérlo társi jogviszonyt, a házastársak, rokonnok jogviszonyát, valamint az albérletet.

Külön fejezet írja elő a személyi tulajdonban levő tanácsi rendelkezés alatt álló lakásokra és a személyi tulajdonban levő szabadrendelkezésű lakásokra vonatkozó szabályokat.

A lakásügyi eljárásról intézkedve a rendelet kimondja, hogy a lakásügyi hatóság az igényléseket a rászorultság mértéke szerint csoportosítja.

A kiutalásnál elsőbbséget élveznek: a romos lakásban, életveszélyes, egészségre ártalmas körülmények között lakók és a lakással nem rendelkezők, a munkában kiváló dolgozók, továbbá a családok azokkal szemben, akiknek nincs családjuk, és a családok közül is a többgyermekesek.

Minden 5 kiutalásra kerülő lakás után egyet fiatal házaspár részére kell kiutalni.

Kimondja a rendelet azt is, hogy

azt a személyt, aki valamely helyiséget önkényesen, jogtalanul elfoglal, azt végrehajtásra vonatkozó szabályok mellőzésével előző lakásába, vagy ha ez nem lehetséges, akkor más lakás biztosítása nélkül haladéktalanul ki kell költöztetni.

A lakásügyi hatóság viszont a lakásban jogcím nélkül visszatartott személyt is ki-elölheti bérlonek, ha ellene kizáró ok nem forog fenn.

## Elkészült a szegedi

### Juhász Gyula ünnepségek programja

A TIT Juhász Gyula emlékbizottsága Jákó Gyula professzor elnökletével szerdán ülést tartott. Határozatként hoztak az áprilisi Juhász Gyula jubileum végleges programjáról. A nagy költő emlékének hódoló ünnepségek április 6-án délelőtt a költő sírjának megkoszorúzásával kezdődnek. Fél 11-kor a Szegedi Nemzeti Színházban Juhász Gyula matinét rendez az emlékbizottság. A matiné Duka Ákos, a költő barátja mond emlékbeszédet. A műsorban bemutatásra kerül — a Szegedi Nemzeti Színház művészeinek közreműködésével — Juhász Gyulának egy elfelejtett, annak idején Makó Lajos színgazdához be-

nyújtott színdarabja, a »Paolo és Francesca« című egyfelvonásos.

A Társulat lapja, az Alföldi Szemle erre az időre előreláthatóan megjelenik. A folyóirat első számát az emlékbizottság Juhász Gyula és Tömörkény István munkássága ismertetésének kívánja szentelni.

Az emlékbizottság elhatározta azt is, hogy Tömörkény István halála negyven éves évfordulójának megünneplésére is lépéseket tesz. Többek között javasolja társadalmi gyűjtés megindítását, hogy a szegedi Pantheonban Juhász Gyulának és Tömörkény Istvánnak szobrát elhelyezzék.

## Az adóhátralékok rendezése becsületbeli ügy

Forradalmi munkás-paraszt kormányunk fennállása óta felbecsülhetetlen erkölcsi és anyagi segítséget nyújtott dolgozó parasztságunknak. Ezek közül talán a legkiemelkedőbb a begyűjtési kötelezettség eltörlése. Igen számottevő az a rendelkezés is, amely arról szól, hogy a parasztság adóját emelni nem szabad. Ezek és a többi nagy jelentőségű — a parasztságot közvetlenül érintő kormányhatározatok évente nem kevesebb, mint hatmilliárd forinttal emelik a dolgozó parasztságot tiszta jövedelmét. Nem merész és felelőtlen kijelentés tehát, hogy a parasztság még soha könnyeb-jukat.

Az adózás minden gazda becsületbeli ügye. Nagymértékben ezen is múlik, hogy a mezőgazdaság megsegítéséről szóló kormányhatározatok miként valósulhatnak meg.

szonyítva szokatlanul megnőtt az adóhátralékos gazdák száma. Dócon például az első negyedévre eső adófizetési kötelezettségnek eddig még mindössze csak 28,45 százalékát fizették ki. Bár ebben nemcsak a dőci adózó gazdák a hibásak, hanem a járási tanács is, mert hosszú időn keresztül Dócon nem volt adóügyi előadó, sokan talán még ha akartak volna, akkor sem tudták volna adót fizetni. A legrosszabbul adózó községek között van Pusztaszer is 29 százalékkal. Az algyői gazdák eddig 46 százalékgig fizették ki első negyedévi adójukat.

Az adózás minden gazda becsületbeli ügye. Nagymértékben ezen is múlik, hogy a mezőgazdaság megsegítéséről szóló kormányhatározatok miként valósulhatnak meg.